

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 3. julija 1934.

Štev. 73.

Dražbe v dobi krize

Pred dnevi je objavil pod gornjim naslovom »Jugoslovanski Lloyd« članek iz peresa dalmatinskega gospodarstvenika, ki v svojem članku zahteva, da se ustavijo sploh vse prisilne dražbe, dokler ne preneha gospodarska kriza. To je potrebno že zaradi tega, ker so vsled splošnega pomanjkanja denarja vse javne dražbe ali brezuspešne, ali pa se prodaja blago po tako nizki ceni, da pomeni ta za dolžnika izgubo premoženja. Vsled krize se prodajajo posestva redno za polovično ceno, vrednost posestev pa je tudi splošno padla za polovico, da dobi upnik, ki navadno kupi to posestvo, štirikrat večjo vrednost, kakor pa je bil vreden njegov denar, ko ga je posodil.

Pa tudi zaradi uvedene zaščite denarnih zavodov je treba ustaviti prisilne dražbe, ker je treba že po načelu enake pravice za vse, raztegniti zaščito na vse stanove. Tudi iz čistih pravnih razlogov zahteva avtor ustavitve prisilnih dražb, ker se morajo ustaviti vse dražbe, dokler so vsi kreditni odnosi razbiti in ko vlada tako veliko pomanjkanje denarja, da so pogoji za uspešne dražbe dejansko uničeni. Temeljno načelo državlanskega zakona je, da ni nihče dolžan nekaj nemogočega, kot pravna nemožnost pa se smatra tudi neizpolnjenost storitve, kadar ne more dolžnik zadostiti svoji obvezi brez gospodarske žrtve, ki ni v nobenem razmerju z njegovim dolgom.

Danes pa je položaj takšen, da dolžniki tudi pri najboljši volji ne morejo priti do denarja niti do poštene likvidacije svojega dolga s prostovoljno prodajo posestva. Če pa pride do prisilne prodaje posestva na dražbi, potem se redoma dolžnik gospodarsko čisto uniči. Pa še nekaj drugih pravnih razlogov navaja avtor, da se morajo že po sedanjih zakonih ustaviti prisilne dražbe, dokler se ne uredi gospodarske razmere.

Tudi v našem listu smo večkrat poudarili, da bi se morala ustaviti vsaka dražba, če se z njo dolžniku dela očitna gospodarska škoda. Če je n. pr. tržna cena za živino od 3—4 Din, potem absolutno ne gre, da bi se na dražbi prodajala živina, če nihče ne nudi več ko 1 Din za kg. V takšnem primeru treba dražbo odložiti, ker ne gre, da se prodaja kmetu živina v brezcenje. Prav tako ne gre, da se prodajajo za slepo ceno druge stvari raznim prekupčevalcem, ki takoj nato na dražbi kupljene reči prodajo naprej z dobičkom. Takšni prekupčevalci so najbolj ogabni spekulant na ljudsko nesrečo in takšne spekulante je treba z vsemi sredstvi zatirati, ne pa jim pomagati z dražbami v nepravem času do premoženja.

Ze celo pa ne gre, če se zaradi neplačanih davkov uničuje z dražbami premoženje davkoplačevalca, ker je to tudi s fiskalnimi interesi države v nasprotju. Kajti dokler je ohranjena pridobitvena sposobnost davkoplačevalca, dokler je še nekaj njegovega premoženja, tako dolgo more država še vedno računati s prispevki davkoplačevalca. Če pa je njegovo premoženje uničeno, potem je država to možnost izgubila in mesto da računa s prispevkom davkoplačevalca, čeprav še tako neznatnim, mora postaviti v proračun izdatek za vzdrževanje uničene davkoplačevalca.

Vse to je bilo povedano dostikrat, vse to v drugih državah tudi uvažujejo in vse to mora postati veljavno tudi pri nas. Zavladati mora načelo, da je nedopustna vsaka dražba, na kateri bi se prodajalo imetje dolžnika v brezcenje. Če ni mogoča primerna cena, potem pač treba dražbo odložiti. Gospodarsko čisto napačno pa bi bilo, če bi dražba vzela dolžniku še oni revni ostanek premoženja, ki mu ga je pustila kriza. Z dražbami se ne sme kriza še povečati, ker potem postane današnja že itak mnogo predolga kriza — čisto nekončljiva!

Druga revolucija v Nemčiji — udušena

Vojska je zatrla upor nar. socialističnih voditeljev — Večina voditeljev nar. soc. napadalnih oddelkov ubita — Kdo je novi gospodar Nemčije: Hitler, Göring ali — Blomberg

V soboto je bil v Nemčiji ustavljen naskrat ves telefonski promet, divje govorice so razbijačale prebivalstvo, zlasti še, ko je vojska začela obkoljevati in razoroževati narodno-socialistične oddelke.

Ob petih popoldne je poklical k sebi ministrski predsednik Göring tuje novinarje in jim na kratko opisal dogodka. Voditelji narodno-socialnih napadalnih oddelkov z ministrom Röhmom na čelu so se uprli ukazovanemu odpustu SA oddelkov. Zvezali so se zato z reakcionarnimi elementi pod gen. Schleicherjem in v zvezi z neko tujo velesilo hoteli vrediti Hitlerja ter izvesti drugo revolucijo. Hitler pa jih je prehitel in v noči na soboto nenadoma v spremstvu vojnega ministra Blomberga odletel v München, presenetil Röhma in njegov štab baš pri seji, ko so se posvetovali o izvedbi revolucije in nato s kruto neizprosno zatrl revolucijo. Po Hitlerjevem nalogu pa je napravil v Prusiji red Göring, ki se je pri tem pohvalil, da je temeljito napravil red, ker je znano, da trdno zagrabi, kadar zagrabi.

In potem so prišle na dan podrobnosti. Gen. Schleicher je bil ubit, ker se je z revolucijem upril aretaciji. Obenem je bila ubita tudi njegova žena. Röhma je Hitler sam degradiral in pustili so mu samokres, da se sam ubije, ker pa tega ni storil, so ga ustrelili. Več voditeljev SA oddelkov je prišlo pred preko sodišče, ki je vse obsodilo na smrt, nakar so bili takoj ustreljeni. Več voditeljev pa je izvršilo samomor. Okoli 2000 voditeljev je bilo aretiranih, na stotisoče članov pa izbrisanih iz članstva. S pomočjo vojske, SS oddelkov in policije je Hitler udušil revoluto v svojih vrstah. Dva pobočnika Papena sta izvršila samomor, Papena samega pa je rešil Hindenburg, ki je sicer zagrozil z demisijo. Kruto in neizprosno je bil tako upor zadušeno.

Hitler pa je takoj postavil novo vodstvo SA. oddelkom in v dolgem pismu na novega načelnika Lutzeja v najtežjih besedah obsodil delo onih, ki so ga postavili za diktatorja. Dejal je, da je vladala med temi voditelji takšna pokvarjenost, da jim matere ne bi smele zaupati svojih otrok.

Kakšen bo bodoči razvoj v Nemčiji, to je vprašanje, ki zanima ves svet.

Jasno je predvsem eno: moč Hitlerja je kljub zmagi zmanjšana. Razpuščeni napadalni oddelki so bili njegova vojska. Te dni več in Reichswehr je postala gospodar situacije. Hitler je sedaj odvisen od vojske in bo zato tudi moral delati po njenih navodilih. Zmaga je spravila Hitlerja ob samostojnost.

Jasno je nadalje, da je odstotek hitlerjevcev, ki so zahtevali drugo revolucijo, stalno raste. Druga revolucija bi tudi nevezdržno prišla, če ne bi sobotni dogodki presekali potežja.

Če pa je s sobotno krvjo tudi ta razvoj za vedno presekan, je drugo vprašanje. Junkerji seveda hočejo tako in ti so tudi pravi zmagovalci sobotnih dogodkov. Toda na drugi strani je Hitler svoje nekdanje zaveznike s svojimi odkritji tako kompromitiral, da nikakor ne bo njegov prestiž narastel.

S Hitlerjem začeta revolucija v Nemčiji in tolikokrat hvaležna kot paradno izvedena revolucija, še ni zaključena. Podtalni boji se nadaljujejo in z vso neizprosno. Šele sedaj se začne pravi boj, če krene Nemčija na levo ali na desno!

Zopet enkrat se uresničuje tista grozna resnica, da je revolucija ona zver, ki požira lastne otroke!

Tri skupine se bore za vladu.

Malo pred udušenjem druge revolucije, ki sta jo zasnova Röhm in gen. Schleicher,

je karakteriziral Otto Strasser, bivši Hitlerjev najintimnejši sodelavec, danes pa njegov najodločnejši nasprotnik, položaj v Nemčiji tako-le:

Tri skupine predstavljajo danes vladu v Nemčiji. 1. Hindenburgova skupina, kateri pripada tudi vojska in pruski junkerji in katere eksponent je Papen. 2. Göring-Thyssenova skupina, ki jo tvorijo težki industrialci in del junkerjev in 3. Hitlerjeva nar. socialistična skupina, katere desno krilo tvorita Rosenberg in Ley, levo pa Göbbels in Röhm.

Hindenburgova skupina je v križnem ognju obeh drugih skupin in s smrtjo Hindenburga bi mogla izgubiti ves svoj vpliv. Opaža se, da se vojska vedno bolj približuje Hitlerju, ki je zato tudi nastopil proti Röhmju in njegovi zahtevi, da se mora tu-

V Burgasu — novem trgovinskem pristanišču Bolgarske

Velik napredek bolgarskega gospodarstva — Nove manifestacije bolgarsko-jugoslovanskega prijateljstva

Idealno lepa je bila vožnja po morju iz Varne v Burgas. Nebo čisto, morje skoraj čisto mirno, le čisto rahli valovi so prijetno pozibavali parnik, ves čas pa lepi pogledi na bližnjo bolgarsko obalo. Na ladji pa živahno in veselo, za kar so poskrbeli bolgarski študenti iz Varne. Ali je igrala njih godba, ali pa so uprizorili kar celo predstavo, pri čemer se je zlasti izkazal neki dijak, ki je kar vedno znova presenečal s svojimi kupleti, plesi in parodijami, da je po vsem krovu odmeval le prešerni smeh. Po skoraj peturni vožnji smo zagledali v daljavi Burgas. Kmalu nato zavije parnik mimo valobrana, ki je bil sezidan pod Ferdinandom in kateremu v čast je postavljen tudi ob koncu valobrana velik reliefni spomenik — in že smo bili v pristanišču. Na obali vse črno ljudi, godba zaigra himne, navdušeni »hura« in »zdruvo« klici pa presekajo zrak. Kot prvi pozdravi goste podpredsednik burgaske trg.-industrijske zbornice Vlleev, nato pa novoimenovani kmet občine gospod Karakostov v imenu občine. Za pozdrav se zahvali vodja jugoslovanske delegacije Petković, nakar mu izroči gđ. Handžijeva šopek lepih bolgarskih rož. In zopet so zaorili burni klici, zopet je zaigrala godba, mi pa smo odšli mimo lepega novega kolodvora, ki je takoj ob morju, v pripravljene hotele.

Popoldne ob štirih je bila v čast jugoslovanskih gostov svečana seja burgaske trg.-industrijske zbornice. Ko smo prišli v novo palačo zbornice, smo naravnost ostrmeli, tako razkošna je nova palača. Stopnice vse iz marmorja, notranja oprema v vseh sobah nad vse bogata, povsodi leseni opaži, izdelani v umetniških visokovrednih bolgarskih narodnih motivih, skratka palača, ki s svojo lepoto osvaja. A pri vsem tem razkošju ni bila zbornica niti draga ter je veljala vsa palača z notranjo opremo vred okoli 17 milijonov levov.

Svečano seja je otvoril poslovodeči podpredsednik zbornice Vlleev ter v svojem govoru naglasil željo, da bi bila čim preje premagana vsa nasprotja, ki še ločijo oba naroda.

Kot drugi je govoril podpredsednik zbornice in načelnik industrijskega odseka g. Minkov, ki se je uvodoma spominjal lepega lanskega izleta v Jugoslavijo ter zlasti nepozabnih dni v Ljubljani. Nato je med drugim dejal: Naša in vaša indu-

strija sta nastali z zakašnjenjem in s pomanjkanjem kapitala. Naj bi skupno delo obeh industrij odpravilo zle posledice enega ko drugega nedostatka, naj bi s složnim delom napredovali in se medsebojno izpopolnjevali industriji obeh dežel.

Boj za končno nadoblast v državi pa se bje med temi tremi skupinami: 1. Desničarska skupina pod vodstvom konservativcev, ki se v glavnem naslanja na vojsko in junkerje, 2. Levičarska nar. socialistična skupina, tako imenovana črna fronta, ki hoče izvesti socialistično revolucijo in 3. marksistična skupina, ki stremi za diktaturo proletariata.

Prva skupina je po številu najmanjša, a močna po vplivu. Komaj 3% vsega prebivalstva Nemčije je v njenem taboru, toda za njo so oficirji, junkerji, veliki industrialci in veleposestniki. Marksistična opozicija ima za seboj okoli 20% prebivalstva in še ni organizirana. Srednji sloj pripada večinoma Hitlerju. Vendar pa bi se le kakšnih 20% prebivalstva eksponiralo za Hitlerja. Skrajna desnica hoče monarhizem in stari red, skrajna leвица pa diktaturo nižjih slojev. Med tema skrajnostima pa stoji Hitler.

Tako je naslikal položaj v Nemčiji par dni pred sedanjim dogodki v Nemčiji Hitlerjev nekdanji najintimnejši soborec in zdi se nam, da je njegov opis dobra razlaga k sedanjim dogodkom v Nemčiji.

strija sta nastale z zakašnjenjem in s pomanjkanjem kapitala. Naj bi skupno delo obeh industrij odpravilo zle posledice enega ko drugega nedostatka, naj bi s složnim delom napredovali in se medsebojno izpopolnjevali industriji obeh dežel.

V imenu burgaske borze je pozdravil goste g. Popov z željo, da bi dobro medsebojno razumevanje koristilo gospodarskim interesom obeh dežel. Ni baš lahka naloga, da se vsled enakega gospodarskega značaja obeh dežel poživijo danes le neznatna zunanja trgovina med obema deželama. Toda s podpisom trgovinske pogodbe je sedaj pod odprta za uspešno medsebojno trgovino. Saj je bila ta v mnogem ovirana le vsled pomanjkanja trgovinske pogodbe. Pot gospodarskemu zblizanju med Bolgarsko in Jugoslavijo je sedaj odprta, iz tega zblizanja pa mora priti tudi zblizanje na vseh drugih poljih. Nove perspektive za gospodarstvo obeh dežel se odpirajo in vsi moramo delati na to, da z vedno večjim kvalitativnim napredkom blaga čim preje uresničimo te perspektive.

V imenu jugoslovanskih gostov je izpregovoril vodja delegacije Petković. Zahvaljuje se za povabilo, da more prisostvovati tej svečani seji, ki ima tudi ta realen namen, da služi zblizanju trgovinskih odnosov med obema državama. Čeprav je vsled enake gospodarske strukture obeh dežel zamenjava blaga na prvi hip malo težka, vendar pa ima vsaka država celo vrsto proizvodov, ki morejo postati predmet zunanje trgovine med obema deželama. Naša naloga pa bo, da se v tem pogledu dosežejo tudi praktični uspehi.

S tem je bila svečana seja končana, gostje pa so se nato vsedli v pripravljene avtomobile, da si ogledajo mesto in razne tvornice.

Burgas je bilo še pred 10 leti le neznatno trgovsko mesto, ki ni imelo več ko 20.000 prebivalcev. V zadnjem desetletju pa je napravilo mesto velikanski napredek in danes šteje že več ko 40.000 prebivalcev. Ta rapidni napredek mesta se vidi tudi v njegovem zunanjem licu. Velike stavbe stoje poleg čisto nizkih pritličnih hiš, novi trgi nastajajo, čisto novi deli mesta, a ostanki starih hiš še spominjajo na prejšnje čase. Povsodi se zida, povsodi nastajajo nove naprave in stalno se večajo

pristaniške naprave. Mnogo pa se trudi občinska uprava tudi za olepšanje mesta, o čemer zlasti priča novi mestni park, ki bo sčasoma postal prava znamenitost. Tudi novi kolodvor, kakršnega Ljubljana menda še dolgo ne bo imela, govori o velikem napredku mesta.

Na to pa opominjajo tudi velike tvornice, ki nastajajo na vseh koncih in krajih. Najprej smo si ogledali veliki bolgarski mlin, ki je najmodernejše urejen. V mlinu se dela v treh izmenah, moka pa gre na Finsko. Ni nam bilo ravno prijetno, ko smo morali konstatirati, da so naši enako dobro urejeni mlini skoraj brez dela, ker ni izvoza žita. Ogledali smo si nadalje tvornico čokolade, tvornico svinčnikov in pisalnih potrebščin. Zlasti slednja nas je zelo zanimala, ker podobne tvornice ni v Jugoslaviji. Osebo smo se prepričali o dobri kakovosti bolgarskih svinčnikov. Ali je res nemogoče, da bi mi svinčnike mesto iz Nemčije izvažali iz Bolgarske, zlasti še, ko so bolgarski svinčniki po kvaliteti enako dobri, a pri tem še cenejši od nemških.

Pa še marsikaj drugega bi mogli izvažati iz Bolgarske. Tako izvažajo Bolgarska olje sončnic v Italijo, kjer se uporablja pri izdelavi slovitega Olia di Sasso. Ali ne bi mogli tudi našemu dalmatinskemu olivnemu olju pomagati na ta način do večje cene na svetovnem trgu!

Vse te tvornice, vse te nove stavbe so opozarjale na silni napredek, ki ga doživlja bolgarsko narodno gospodarstvo. Vidi se, kako vse dela, kako se vse razvija po načrtu in kako bo ta splošni napredek še dvignil bolgarski narod. V enakem tempu mora napredovati tudi naš narod, kakor smo sklenili v svojem srcu. Tako je bolgarsko - jugoslovansko zblizanje takoj tudi

rodilo večjo voljo po ustvarjajočem napredku.

Na večer je bila v palači zbornice slavnostna večerja, ki se je hitro spremenila v nepozabno manifestacijo jugoslovanskega bratstva, zlasti po govoru predsednika naše zbornice g. Jelačina. Njegov govor je bil kar neprestano pretrgan od navdušenega odobravanja vseh prisotnih in čeprav je govoril v slovenskem jeziku, se je vendar videlo, da so šle njegove besede vsem do srca. Za časa njegovega govora so bili trenutki, ko sploh nismo več čutili razlike med seboj, ko smo bili le ena južnoslovanska družina, ko je v resnici zavladala ena misel in eno čustvo: od Jadranskega do Črnega morja. In prav tak visek slovanskega čustvovanja je bil, ko je polkovnik bolgarske vojske napil junake jugoslovanske vojske in se mu z enako zdravico v bolgarsčini zahvalil predsednik zagrebske trg.-industrijske zbornice dr. Vrbanić. Ni mogoče povedati, kako polna so bila naša srca, ko smo uživali to veliko zmago slovanske misli.

Kakor Varna, tako je Burgas dokazal svoje slovansko čustvovanje in zato so bili trenutki ob Črnem morju posebno lepi in naravnost vzvišeni.

Zato pa je bila tudi drugi dan ločitev od Burgasa tako težka. Vse mesto je bilo na nogah, ko smo odhajali, ves trg poln občinstva in prenapolnjen ves peron, ko smo se poslavljali. Iskreno in bratsko smo se poslavljali, a v srcih nam je bilo težko, ker smo čutili, da se bliža konec tudi lepih bolgarskih dni. A na drugi strani pa smo bili veseli in ponosni, ker smo bili sami priče nove zarije, ki je vstajala nad južnoslovanskimi narodi. In ta zarja novega delovanja jugoslovanskega in bolgarskega naroda je bila najlepša, kar smo doživeli na Bolgarskem.

11. redna letna skupščina Združenja trgovcev v Ribnici

V nedeljo, dne 1. t. m. popoldne je bila v dvorani restavracije Antona Ončiča v Ribnici skupščina Združenja trgovcev za sodna okrajja Ribnica in Velike Lašče.

Skupščino je vodil predsednik združenja Josip Divjak, ki je ob otvoritvenem nagovoru pozdravil navzočnega banovinskega svetnika Ivana Arka ml., župana in zveznega tajnika J. Kaiserja.

Predsednik je poročal nato o delovanju združenja v preteklem letu. Njegovo poročilo se je nanašalo na težko sedanje stanje naše trgovine. Vsi tarnajo in se pritožujejo drug drugemu, ker ni izboljšanja, ki ga pričakujejo od nekoga, ki ga ne poznajo in ne vedo zanj. Vendar pa je odpomoč proti sedanjemu gospodarskemu zlu pričakovati le od nas samih, v našem sloznen, smotrenem delu za skupne stanovske interese. Treba nam je tesne združljivosti v stanovskih organizacijah.

Razpravljal je, po katerih notranjih zadevah, o davkih. Skoro ni meseca, da se ne bi davčni, takšni in trošarinski predpisi dopolnjevali in izpreminjali, ter davki in razne takse zviševali ali na novo uvažali. Poslovni človek nima več pregleda o celotnem kompleksu teh novosti. Naše denarstvo in kreditne prilike nas ne zadovoljujejo. Razni devizni in železniški tarifni predpisi otežkujejo izvoz, zlasti našega lesa, ki je glavni in najvažnejši izvozni proizvod.

Naše gospodarstvo se razvija brez točno določenih smernic in načrtu. Uveljaviti bi

bilo gospodarski svet.

Govoril je nato še o škodljivem vplivu tujih podjetij v naši državi, o kartelih in privilegiranih konzumnih združenjih, o potrebi revizije zakona o neposrednih davkih, monopolnega zakona, zakona o obratih in glede telefonskih pristojbin.

Za tem je tajnik združenja Ernest Kohler podal obširno in pregledno tajniško poročilo in orisal podrobno organizatorično delo združenja in tekoče, s katerimi se združenje radi nezavednosti nekaj članstva bori. V svojem govoru je navedel nadalje vse važnejše akcije stanovske organizacije in podal končno statistični izkaz o članstvu, iz katerega sledi, da se je število članov znižalo v preteklem letu od 400 na 300 članov.

Po poročilu tajnika je poročal zvezni tajnik I. Kaiser o gospodarskem položaju in o pomenu in važnosti stanovske organizacije jugoslovanskega trgovstva.

Sledilo je poročilo o stanju blagajne združenja, po katerem se je razvila obširna debata, nakar je bila upravi soglasno izglasovana zaupnica. Proračun za tekoče leto, ki izkazuje 36.620 Din dohodkov in isto vsoto izdatkov, je bil odobren.

Izvršile so se nato ob burni debati volitve nove uprave in nadzorstvenega odbora in je bila izvoljena lista, ki jo je predložila sedanja uprava.

Po volitvah se je razpravljalo še o nekaterih notranjih zadevah, nakar je predsednik zaključil zborovanje.

Zahteve izvoznikov

Za vsako agrarno državo je izvoz življenjske važnosti in zato zasluži vse upoštevane resolucije, ki je bila sprejeta na zadnji seji združenja izvoznikov v Beogradu. V tej resoluciji se zlasti naglašajo te zahteve:

Kritično stanje našega izvoza je mogoče ublažiti le, če se omogoči čim večji razmah zasebni iniciativi, če se čim bolj upoštevajo vsi predlogi trgovcev izvoznikov, ki so s svojo strokovno naobrazbo, s svojimi dobrimi zvezami v tujini že dokazali svojo sposobnost za vodstvo izvozne trgovine. Trgovci-izvozniki so danes najsposobnejši in najbolj poklicani posredovalci med agrarnimi producenti in tujimi trgi. Če pa je v današnjih kompliciranih razmerah potrebna intervencija države, potem bi se morala ta omejevati na to, da čim bolj pospešuje delo izvoznikov. Privilegirane državne ustanove bi morale gledati samo na to, da pomagajo izvoznikom s komisijskim poslom

in z blagovnim lombardiranjem. Zato bi bilo potrebno, da bi bili v teh privilegiranih ustanovah trgovci-izvozniki čim bolj zastopani.

Preferencialne carine bi morale iti v dobro samo kmetiskim producentom. Da se to doseže, naj se poslužujejo privilegirane ustanove naših izvoznikov, ki bodo najlažje spravili naše pridelke na tuje trge. Dobiček od preferencialov pa bodo odstopili izvozniki državi, da jih razdeli med producente.

Da se kontingenti pravično razdele, treba bi razdeliti v sporazumu z združenjem izvoznikov.

Za uspešno delo v trgovini sta varnost in stalnost odločilne važnosti. Zato ne gre, da se izdajajo izpremembe v določilih glede izvozne trgovine brez zaslišanja izvoznikov. Nepričakovane davčne, carinske, devizne in druge izpremembe so najbolj škodljive izvozu.

Državne finance imperativno zahtevajo, da pride država pri vseh nabavah do blaga najceneje. Zato je potrebno, da se pri nabavi blaga odpravijo vsi privilegiji. V tem smislu je treba tudi izpremeniti § 145 zakonskega načrta o drž. računovodstvu in določiti, da so pogoji pri državnih dobavah za vse enaki, isti za trgovce kot za družbe.

V zadnjem času je naš izvoz vsled pomanjkanja kapitala zelo oslabiljen, kar izkorišča tuji kapital, ki izpodriva na naših tleh domače izvoznike. Narodna banka je zato dolžna, da s potrebnimi krediti pomaga domačim izvoznikom, in sicer pod ugodnimi pogoji.

Tarifna politika državnih železnic ni v nobenem razmerju s cenami naših kmetijskih proizvodov. Dočim cene stalno padajo, se stroški prevoznine stalno povišujejo. To nerazmerje znatno škoduje vsej izvozni trgovini. Zato je neobhodno potrebno, da se železniške tarife spravijo v sklad s cenami naših kmetijskih proizvodov!

Izdajanje računov na monopolnih obrazcih

Finančno ministertvo je z razpisom z dne 29. maja 1934 pod št. 41912 odredilo, da morajo oni, ki izdajajo račune na monopolnih obrazcih, hraniti talone, odnosno platnice teh računov, da se kontrolni organi morejo prepričati, koliko računov je bilo izdanih na monopolnih obrazcih, odnosno da se morejo podjetja braniti pred morebitnim sumom, da ne izdajajo računov, not itd. na predpisani način.

Hermes, enoletni trg. tečaj Slov. trg. društva v Mariboru

V dneh od 18. do 27. junija so bili na zavodu zaključni izpiti, katerim so prisostvovali tudi zastopniki Slovenskega trg. društva, in to predsednik Branko Mejovšek in odborniki: B. Ambrožič, J. Golec in I. Preač. Uspehi, ki so jih pokazali učenci zavoda pri zaključnih izpiti, so nad vse pričakovane zadovoljivi ter so se imenovani gospodje o pridobljenem strokovnem znanju učencev zelo pohvalno izrazili. Čestitati moramo ponovno Slov. trg. društvu, da s tako vniemo skrbi za napredek trg. naraščaja, katerega vzgojo je poverilo profesorjem drž. trg. akademije.

Najboljšim absolventom so tukaj tvrdili: F. Majer, B. Mejovšek, A. Paš, Pinter & Lenart, D. Roglič in D. Rozina naklonile prav lepa darila, s katerimi so bili obdarovani učenci: P. Vitko, D. Vrečko, L. Zugman, S. Juhart in I. Košuta.

Po zaključku je Slov. trg. društvo priredilo absolventom poslovilni večer, ki so se ga udeležili predstavniki društva ter tudi predstavniki Združenja trgovcev v Mariboru in člani STD gospodje A. Paš, D. Rozina, D. Roglič in L. Strašnik. Na poslovilnem večeru so predsednik Branko Mejovšek, zastopnik Združenja D. Roglič in vodja tečaja A. Struna čestitali učencem na uspehu in jim v lepih govorih dali primerne nasvete in pobude za pot v praktično trgovsko življenje.

Razširjenje pokojninskega zavarovanja na vso državo

Na podlagi pooblastil finančnega zakona je pozval minister za socialno politiko in narodno zdravje vse organizacije delodajalcev in delojemalcev, da se izjavijo, če so za to, da se zakon o pokojninskem zavarovanju, ki velja danes le na področju Slovenije in Dalmacije, raztegne na vso državo. Ni ravno verjetno, da bi se vse te organizacije izjavile za razširjenje, pač pa je verjetno da se uvede pokojninsko obvezno zavarovanje za nameščence bank in velikih industrijskih podjetij.

Ponudbe, povpraševanja

Tvrdka Salvador Hernandez, Valencia, Španija, Roberto Castrovido, 13, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki vsakovrstnega lesa. Ponudbe je nasloviti direktno na prej imenovano tvrdko. Korespondenca v francoskem jeziku.

Rumunija proti tujim nameščencem

Rumunska vlada je izdelala zakonski načrt o zaposlitvi tujih državljanov v Rumuniji. Po tem zakonskem načrtu mora biti v vsakem podjetju od nameščencev najmanj 85 odstotkov rumunske narodnosti. To razmerje velja za vse kategorije nameščencev in tudi za najvišje. Plače tujih nameščencev ne smejo znašati več kot 30% vseh plač. Najmanj polovica vseh upravnih svetnikov vsakega podjetja mora biti rumunskih.

Po svetu

Na Vidov dan je bil v navzočnosti Nj. Vel. kralja položen temelj za spomenik Neznanemu vojaku, ki bo izdelan po načrtu velikega kiparja Mestrovica.

Mussolinijeva prestižna ekspedicija pred Drač se je končala s popolno blamažo. Albanska vlada je na zahteve italijanskega poslanika odgovorila, da se sploh ne pogaja, dokler so v Draču italijanske bojne ladje. Mussolini je nato uporabil splošno zanimanje za dogodke v Nemčiji in na tistem umaknil svoje ladje iz Drača. Tako je popolna blamaža grozečega imperatorja manj vidna.

Na poziv rumunske vlade se je carski poslanik izselil iz ruskega poslanstva v Bukarešti in ga dal na razpolago rumunski vladi, da ga ta izroči sovjetski Rusiji. Ves arhiv poslanstva pa je prepeljal bivši poslanik v drugo državo.

Demokratska fronta je bila ustanovljena v Rumuniji po sporazumu med nacionalno kmetstvo in liberalno stranko Bratianu-a.

Pri svečanem polaganju temeljnega kamna za rumunski dijaški dom je imel v prisotnosti rumunskega kralja predsednik dijaške organizacije govor, v katerem je poveljeval ideologijo železne garde. Predsednik vlade je nato izjavil, da je bil ta govor mogoč le zato, ker so dijaki prevarili cenzuro in ji predložili drugačno besedilo govora.

Madjarski poslanci v rumunskem parlamentu so glasovali proti proračunu, češ da se proračun premalo ozira na potrebe madjarske manjšine.

Rumunija dobi v Franciji posojilo v višini 8 milijonov švicarskih frankov, s katerim bo nabavila razne vojne potrebščine.

Barthou je izjavil, da obišče Italijo in da njegov obisk v Rimu ne bo le akt ujudnosti, temveč da bo razpravljal z vodilnimi italijanskimi državniki o vseh važnejših mednarodnih vprašanjih.

Nadvojvoda Bygen je izjavil, da bi s priključitvijo Avstrije Nemčiji tako zelo narasla nemško-pruski imperializem, da bi kot valjar šel čez Madjarsko.

Angleški publicist Steed je objavil v neki angleški reviji senzacionalna odkritja o pripravah Nemčije za bakteriološko vojno. Te priprave da so se začele že pod Brüningom.

Angleška vlada se je odločila, da jamči za nevtralnost Belgije ter bi zato smatrala vsako kršitev belgijske nevtralnosti za casus belli.

Angleški letalski minister je v odgovoru na neko interpelacijo odgovoril, da potrebuje Anglija še 600 modernih bojnih aeroplanov.

Velikih angleških letalskih manevrov se udeleži tudi skupina sovjetskih letalcev.

Pri pomorskih razorožitvenih pogajanjih bo Francija zahtevala — kakor pišejo francoski listi — da mora biti njeno bojno brodovje tako močno kakor italijansko in nemško skupaj.

Narodno socialistični atentati se nadaljujejo v Avstriji v vedno večjem številu. Tako je bilo samo v noči pred 29. junijem 96 večjih in manjših atentatov. Vsled pogostih atentatov je že v nevarnosti železniški promet, dočim je tujski promet že popolnoma zastal.

Pogajanja med Hitlerjem in zastopniki nemškega episkopata glede razlage čl. 31 konkordata so bila ugodno zaključena, ker je Hitler odnehal.

Tudi v Španiji uvedejo koncentracijska taborišča in je parlament dovolil v ta namen kredit 2 in pol milijona pezet.

Tajna komunistična organizacija je bila odkrita v Pragi. Parlament je odzval petim, v organizacijo zapletenimi komunističnim poslancem imuniteto, nakar so bili aretirani.

Sovjeti so začeli razvijati v centralni Aziji veliko delavnost. V Turkestanu grade močno vojaško bazo. Z monopolizacijo trgovine pa hočejo ustvariti v Turkestanu tudi močno propagandno centralo za Indijo in Tibet.

Madjarski finančni minister je odpotoval v London, da doseže od angleških upnikov znižanje obrestne mere za posojila Društva narodov Madjarski. Kakor se poroča iz Londona, so angleški upniki pristali na znižanje obrestne mere na 2 in pol odstotka.

Izdatke za vojsko so povečale v zadnjih 8 letih po podatkih lorda admiraltete: Italija za 95%, Nemčija za 120%, Japonska za 80% in sovjetska Rusija za 197%, dočim je Vel. Britanija znižala vojne izdatke za 16%.

Zunanja trgovina

Naša zunanja trgovina v maju

V maju smo uvozili 103.832 ton blaga v skupni vrednosti 327.7 milijonov Din, dočim smo v lanskem maju uvozili le 63.949 ton v vrednosti 237.8 milijonov Din. Uvoz se je torej po količini povečal za 39.883 ton ali za 67%, po vrednosti pa za 89.9 milijonov Din ali za 37%.

V prvih letošnjih petih mesecih smo skupno uvozili 360.707 ton blaga v vrednosti 1.428.1 milijonov Din, dočim smo v istem času lani uvozili le 269.903 ton blaga v vrednosti 1.045.3 milijonov Din. Uvoz se je torej povečal po količini za 90.804 ton ali 33.6%, po vrednosti pa za 382.8 milijonov Din ali za 36.6 odstotkov.

Izvozili pa smo letos v maju 268.561 ton blaga v vrednosti 251.8 milijonov Din, dočim smo lani izvozili 257.145 ton v vrednosti 244.2 milijonov Din. Izvoz je bil torej letos v maju za 6.416 ton ali 2.4% večji kot v maju lani. Po vrednosti pa se je povečal izvoz za 7.6 milijonov Din ali za 3.1%.

Skupno smo izvozili v prvih petih mesecih letošnjega leta 1.276.194 ton v vrednosti 1.950.9 milijonov Din napram 1.052.324 tonam v vrednosti 1.181.9 milijonov Din v prvih petih mesecih lani. Izvoz se je torej letos povečal za 223.370 ton ali za 21.2%, po vrednosti pa za 168.9 milijonov ali za 14.2%.

Dočim je bila naša trgovinska bilanca v prvih petih mesecih l. 1933 aktivna za 136.6 milijonov Din, je letos pasivna za 67.2 milijonov Din.

Delna prepoved izvoza orehovega lesa

Ministrski svet je prepovedal izvoz orehovitih debel. Prepoved pa ne velja za orehova debla, ki so za sečnjo zrela in ki jih je kot takšne označil pristojni kmetijski referent v sporazumu z gozdarskim referentom. Pred objavo te prepovedi je nato vreden ali za natočenje pripravljeni orehovi hlodi se morajo izvoziti, če odgovarjajo do tedaj veljavnim predpisom.

20% uvozne pristojbine za nemško blago

Zakonski načrt o uvedbi klirinškega prometa z Nemčijo je bil sprejet od angleškega parlamenta tudi v drugem branju. Po novem bo treba plačati od uvoza nemškega blaga 20%, ki jih mora izročiti angleški uvoznik klirinškemu uradu. O plačilu obvesti urad nemško vlado, ki more plačati nemškega izvoznika v markah. Na ta način ustvarjeni fond uporabi klirinški urad za izplačevanje obresti angleškam lastnikom Youngovega in Dawesovega posojila, če so bili v posesti teh posojil do 15. junija. Lastniki drugih nemških bonov pa se bodo izplačevali iz 3-odstotnega fonda, ki ga je ponudila nemška vlada.

Avstrijsko-jugoslovanski žitni dogovor je bil podpisan in je tudi že stopil v veljavo. Po tem dogovoru je dovolila Avstrija Jugoslaviji uvoz 1500 vagonov pšenice.

Cena vina je v zadnjem času v Rumuniji zelo padla. Beli vina z 9% alkohola prodajajo franko klet po 3.5 lejev, boljše vina pa franko Bukarešta po 7 lejev.

Trgovinska zbornica v Kišinevu je začela pripravljati izvoz rumunskega blaga v Rusijo.

Nemška vlada je prepovedala izvoz sirovega bakra in tudi vseh bakrenih zlitin. Obenem je začela v večji meri uvažati aluminij, ki ga hoče nadomestiti za baker, kjer je to mogoče.

Češkoslovaška je dovolila Nemčiji dodatni uvoz v višini 100 milijonov mark, da se s tem omogoči obisk češkoslovaških zdravilišč za Nemce.

Poljska vlada se pogaja z ameriškim avtomobilskimi tvornicami glede uvoza 5000 avtomobilov, v protiuslugo pa bi Poljska izvozila v Ameriko večje količine žganja.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredništvo posredniškega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet Din 7 milijonov 70.623-52

Minuli borzni teden je pokazal izredno kupčijsko razgibanost, saj je prekoračil že itak znatni promet predzadnjega (ki je znašal nad štiri in pol milijona dinarjev) za nič manj kot 2.500.000 dinarjev. V posrednih devizah so bili v zadnjem tednu perfekturni naslednji zaključki (številke v oklepajih značijo promet predzadnjega tedna; vse v tisočih dinarjev): Din, deviza (avstr. priv. kliring) 267 (153), avstrijski šilingi v privatnem kliringu 2.111 (1.961), Newyork 2.068 (976), Curih 1.494 (507), London (inkl. privatni kliring) 778 (641), Trst 165 (61), Amsterdam 36 (—), Berlin 12 (18), Bruselj 1 (1), Pariz 43 (147), Praga 6 (1), Solun (boni) 14 (—), Stockholm 64 (—) in slednjič Varšava 14 (—).

Na posameznih borznih sestankih je bil dosežen dnevni devizni promet:

25. junija Din 2.123.090-76 Dunaj—Curih
26. junija Din 338.854-69 Dunaj—Curih
27. junija Din 3.983.618-45 Newyork—Dunaj
28. junija Din 625.061-82 Newyork—Dunaj

V petek dne 29. m. m. vsled praznika ni bilo borznega sestanka.

Narodna banka je posredovala na vseh borznih sestankih preteklega tedna v višini dosedanjih dnevnih kontingentov in dala skupno na razpolago Curiha za Din 100.000.—.

Mesec junij je zaključil z znatnim skupnim deviznim prometom cca 20.692 tisoč dinarjev, kar znači porast prometa za več kot pet milijonov dinarjev napram mesecu maju t. l. in celih 9.082.000 dinarjev napram juniju lanskega leta. Celotni devizni promet v prvi polovici letošnjega leta znaša potemtakem 73.3 milijonov Din in se je v primeri z lanskim prometom v tem času 59.4 milijonov povečal za približno 18 milijonov Din.

Devizna tečajnica minulega borznega tedna očituje znatnejše tečajno valovanje zlasti v devizi Berlin, ki se je tekom tedna okrepil za 38-89 točke, in Newyork, ki je ponovno oslabil za 5-56 točke, kakor je razvidno iz spodnje tečajne razpredelnice.

Devize	25. junija 1934. najnižji Din	26. junija 1934. najvišji Din	27. junija 1934. najnižji Din	28. junija 1934. najvišji Din
Amsterdam	2312-63	2323-99	2318-18	2324-54
Berlin	1300-14	1310-94	1339-03	1349-83
Bruselj	796-63	800-57	796-35	800-29
Curih	1108-35	1113-85	1108-35	1113-85
London	171-30	172-90	171-58	173-18
Newyork	3383-28	3411-54	3377-72	3405-98
Pariz	224-88	226-22	224-79	225-91
Praga	141-51	142-37	141-34	142-20
Trst	290-46	292-86	290-68	293-08

Avstrijski šilingi so bili zaključeni na ponedeljkovem in torkovem borznem sestanku po Din 9-35 do Din 9-45, v sredo po Din 9-30 do Din 9-40, medtem ko je v četrtak notica zastala. Prav tako niso bili zabeleženi tečaji priv. kliringa v devizah London in Madrid ter Solun.

Efektivno tržišče

Tendenca še vedno stalna

Na tukajšnjem efektivnem tržišču vlada še vedno občutno nezanimanje, zbog česar tudi zaključkov ni bilo. Notice bančnih in industrijskih papirjev so povsem izostale, izvzemši delnic Kranjske industrijske družbe, ki so bile stalno nudenje po dosedanjem tečaju Din 250.— za komad.

Tudi državni papirji so povečini obdržali svoje tečaje, beležene ob zaključku predzadnjega tedna.

Žitno tržišče

Tendenca še nadalje čvrsta

Cene so ostale docela nespremenjene, prometa ni bilo. Žitna tečajnica prejšnjega tedna je bila naslednja:

Žito:

(Cene za 100 kg fco vagon)

Koruza:	Din	Din
popolnoma suha, s kvaliteto garancije za 1. pol. jul., navadna vozina, slov. post., plačilo 30 dni	147-50	150-—

Pšenica:

bačka, 79/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozina, slov. postaja, plačilo 30 dni	177-50	180-—
bačka, 80 kg, 1% primesi, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozina, slov. postaja, plačilo 30 dni	180-—	182-50

Mlevski izdelki:

Moka:

bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni	275-—	280-—
banatska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni	280-—	285-—

Lesno tržišče

Tendenca nespremenjena mlačna

Povpraševanja so zelo popustila, ne toliko cen. Na tukajšnji borzi je bilo v zadnjem tednu zaključeno 7 vagonov desk jelke smreke za izdelovanje zabojev in 2 vagona tramov.

Zaradi nezanesljivosti na lesnem trgu se opaža že sedaj neka bojazen pred nakupovanjem okroglega lesa, ker se ne more najti nobena prava kalkulacija. Te posledice se čutijo posebno pri javnih licitacijah lesa, ki potekajo ali brezuspešno, ker ni dovolj interesentov ali pa so vsled preniklih ponudb brezplodne.

Trami so se radi dobre sezone že spomladi skoro povsem razprodali, ker so odjemalci računali s povišanjem carine; suho blago se sedaj le zelo težko dobi.

Iščajo se še vedno filerji (tramiči) za izvoz v Levanto in Sicilijo.

V bukovini in trdem lesu sploh trgovina počiva. Prav tako v drvah — kljub sezoni — ni kupčij. Izvoz oglja zastaja.

LES:

(Cena za m ³ franko vagon nakladalna postaja.)	Din	Din
Smreka, jelka:		
Hlodi I., II., monte	100-—	120-—
Brzjavni drogovi	150-—	170-—
Bordonski merkantilni	135-—	160-—
Trami merkantilni	150-—	160-—
Škorete, konične, od 16 cm naprej	270-—	300-—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	310-—	350-—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200-—	215-—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	250-—	280-—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	290-—	310-—

Bukev:

Deske-plohi, naravni neobrobjeni	350-—	400-—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi	450-—	550-—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni	450-—	550-—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi	670-—	770-—
Testoni 1/10, monte	390-—	405-—
Testoni 1/4, monte	320-—	335-—

Hrast:

Hlodi I., II.	250-—	260-—
Bordonski	800-—	900-—
Deske-plohi, neobrobjeni	820-—	900-—
Deske-plohi, neobrobjeni merkantilni	700-—	780-—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice)	750-—	850-—
Frizi	500-—	600-—

Parketi:

hrastovi, za m ²	45-—	60-—
bukovi, za m ²	30-—	40-—

Železniški pragovi:

2-60 m, 14x24	34-—	36-—
hrastovi, za m ²	20-—	22-—

Drva:		
bukova, za 100 kg	9-50	11-—
hrastova, za 100 kg	8-—	10-—

Oglje:		
bukovo za 100 kg	40-—	45-—
canellac za 100 kg	45-—	50-—

Povpraševanja:

Več vagonov neobrobjenih bukovih plohov, I., II., III., monte, suhih.

Javorovi neobrobjeni plohi v običajnih merah, upoštevati samo beli javor.

1 vagon orehovitih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

Bukovi plohi, neobrobjeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hlodi, I.

3 vagoni orehovitih plohov, I., II., suhih, od 27 do 100 mm (120 mm) debeline.

Orehovi surovi, neobr. plohi, osušeni, 40—100, od 18 cm širine dalje.

Ponudbe:

Več vagonov I. orehovega lesa.

1 vagon I. jesenovih in lipovih hlobov.

1 vagon I. javorja od 2 m dolžine naprej.

Kolobarji za kurjavo, 20/50.

Dobava-prodaja

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 7. julija ponudbe o dobavi delov za mazalnice.

Direkcija drž. železnic Vares sprejema do 11. julija ponudbe o dobavi 250 m cevi, 25 plošč črne pločevine in 5000 kg črne pločevine, 17 m³ jesenovih desk in 70 rol amonijakovega papirja; do 18. julija o dobavi raznih kemikalij, o dobavi kabla ter 100 kg kableske mase.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 12. julija ponudbe o dobavi 650 kg žice.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 17. julija ponudbe o dobavi 6000 kg ricinovega olja; do 25. julija o dobavi 1 agregata za gašenje požara.

Dne 9. julija bo pri Komandi Jadranske divizijske oblasti v Mostaru licitacija za dobavo 13.288 kg petroleja.

Pri ekonom. oddelku Gen. direkcije drž. žel. v Beogradu bodo te ojetne licitacije: dne 13. julija o dobavi 15265 m³ raznega lesa in 14335 plošč stekla; dne 18. julija o dobavi golih in izoliranih električnih žic in raznih kavčuk-cevi; dne 20. julija o dobavi 12.300.000 kg drv za lokomotive; dne 23. julija t. l. o dobavi 33.432 kilogramov žičnikov; 9161 metrov raznih usnjenih gonilnih jermenov, 1417 kg jermenov za šivanje in 1913 komadov jermenov za okna; dne 26. julija pa o dobavi raznega elektroinstalacijskega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 12. julija ponudbe o dobavi 32 plošč železa in 4 spiralnih peres.

Banska uprava razpisuje za oddajo gradbenih del za železobetonski most čez Mežo v km 21-8 na cesti Črna-Prevalje I. javno pismono ponudbeno licitacijo na dan 6. julija ob 11. v sobi 218 tel. odd. banske uprave v Ljubljani. Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na znesek odobrenega uradnega proračuna Din 171.205. Predpisana kaveja za naše državljane 18.000, za tuje 35.000 Din. Pojasnila pri tehničnem oddelku.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 12. julija ponudbe o dobavi 1450 kg medenine, 110 medenastih ključavnic, 100 medenastih vijakov, raznega drugega medenastega materiala, 200 garnitur železnih ključavnic ter raznega drugega železnega materiala; do 13. julija o dobavi 880 kg železnih cevi, 100 kg usnja, ca 18.000 medenastih in železnih vijakov, 20 kg žebeljev iz medenine, 1650 kg azbestnega materiala; do 15. julija o dobavi 15.600 kg železne pločevine in 570 m jadrnine; do 16. julija o dobavi 2030 kg svinčenega minija, 170 kg raznih barv, 207 kg lanenega firneža, 500 pil, 25 svedrov, 70 kg gorske krede, 50 kg minium-kita, 50 kg steklarskega kita in 150 kg spirita; do 19. julija o dobavi 3000 kg železne pločevine, 1000 kg bakra, 100 kg kositra, 500 kg cinka in 400 kg bele kovine.

Dne 16. julija bo pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu ojetna licitacija za dobavo 1400 ton strojnega olja.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 23. julija ponudbe o dobavi 42.000 m³ točnega gramozu.

Dr. Pirčeva

sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Vpisali sta se naslednji tvrdki:

Heller Josip, trgovina s klavnimi in trgovskimi konji v Mariboru. Imetnik Josip Heller, trgovec v Mariboru.

Wegles Uto, trgovina s sadjem v Sv. Juriju v Slov. Goricah.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih tvrdkah:

Lečnik in drug, izdelovanje predmetov iz srebra in drugih dragocenih kovin v Celju. Besedilo tvrdke se glasi odslej: Lečnik in drug »Jugohackerc«, javna trgovinska družba, Celje, Glavni trg 4. — Za družbo se podpisuje eden od obeh družabnikov.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke s sedežem v Celju. Vpiše se kolektivna prokura Zorana Hvale.

Besedilo tvrdke prva jugoslov. tovarna tehnic, ključavničarskih izdelkov in koncesionirana vodovodna inštalacija Ivan Rebek, Celje, se glasi odslej: »Prva jugoslovanska izdelovalnica tehnic, ključavničarskih izdelkov in koncesionirana vodovodna inštalacija, Ivan Rebek, Celje.«

Artur Nachbar, trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki, Radeče pri Zidanem mostu. Imetnik je Artur Nachbar, trgovec v Radečah pri Zidanem mostu.

Ferd. A. Golob, trgovina z mešanim blagom v Sv. Trojici v Slov. Goricah. Izbrise se dosedanja imetnik Ferdinand Golob, vpiše pa sedanji imetnik Cvetko Golob, trgovec v Sv. Trojici.

Dravograjka rafinerija mineralnega olja g. Goll sen., družba z o. z. se zaradi preselitve sedeža družbe iz Ljubljane v Dravograd izbrise v ljubljanskem trgovinskem registru.

C. I. Hamann, perilo in modno blago v Ljubljani. Izbrise se Hamann Editi podeljena prokura.

Lubas Franc, prva jugoslovanska izdelovalnica harmonik v Ljubljani. Vsled smrti dosedanjega lastnika Franca Lubasa se vpiše novi lastnik Robert Lubas, trgovec v Ljubljani.

»Opremac«, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se poslovodja Danilo Puc, tapetnik v Ljubljani. Izbrise se poslovodja ing. arch. Dragotin Fatur.

»Resac«, trgovina z mešanim blagom, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja Mihael Samida, trgovec v Ljubljani. Izpremeni se 5. odstavek družbene pogodbe in podpisuje odslej tvrdko poslovodja sam.

Izbrisale so se te tvrdke:

Alojz Drolenik, nasl. R. Jelen, trgovina z manufakturnim in konfekcijskim blagom v Celju — zaradi popolne opustitve.

Viktor Goll in Friderik Toplak, lesna industrija v Dravogradu — zaradi prestopa obrata.

Viktor Vokač, trgovina z mešanim blagom v Dvoru pri Žužemberku — ker je imetnik Viktor Vokač že pred 14 leti opustil izvrševanje tega trgovskega obrata.

Alojz Ploj, trgovina z mešanim blagom na drobno in deželnimi pridelki v Fali ob Dravi — zbog prestopa obrata.

Josip Jaklič, carinsko posredništvo in špedicijsko podjetje v Mariboru — zaradi prestopa obrata.

Nežika Küssel, trgovina z manufakturnim in mešanim blagom v Novem mestu. Imetnica Fani Hočevnar, trgovka v Novem mestu — zaradi opustitve izvrševanja trgovskega obrata.

Vinko Umek, mizarški obrt v Novem mestu — zaradi smrti imetnika.

Iz združnega registra

Pašniška in gozdna zadruga v Boštanju ob Savi se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji so dosedanja člani načelstva.

Vpisali sta se ti zadrugi: Zadruga klet, r. z. z o. z. v Ljubljani in Mlekarska zadruga v Trzinu, r. z. z o. z. v Trzinu.

Hranilno in posejilno društvo za trško občino Sv. Lovrene nad Mariborom in okoličico se je razdružilo in prešlo v likvidacijo. Likvidatorja: Alojz Jäger, trgovec in posestnik pri Sv. Lovrencu in Rudolf Kukovič, trgovec pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Jugoslovanska hranilnica in posejilnica,

r. z. z o. z. v Mariboru. Izbrisejo se člani načelstva: Franc Hohnjec, Ant. Majer, Alojz Vales in Alojzij Cesarec, vpišejo pa: zobozdravnik dr. Fran Stamol, v. davč.

Kdaj bo konec svetovne gospodarske krize

Na to vprašanje odgovarja francoski minister za javna dela Flandin z nekaterimi zanimivimi ugotovitvami.

Problem odprave gospodarske krize je problem obnovitve ravnovesja v gospodarstvu. Po vojni je nastala nadprodukcija pod pretvezo, da je treba napolniti prazna skladišča, danes pa nasprotno vlada v vseh državah premajhen konsum. Drugi paradoks je, da je nastala kriza vsled preobilice kreditov v l. 1929 do 1930., danes pa se kriza ne more nehati, ker vlada pomanjkanje kreditov.

Koliko držav pa je danes sploh sposobnih, da najame kredite. Francoski zunanji minister Barthou se je vrnil z velikega potovanja po evropskih državah, ne da bi prinesel s seboj kakšne finančne zaključke. Pred vojno se je vsako potovanje francoskega zunanjega ministra po Evropi nehalo z zaključki posojil. Danes pa ne more francoski zunanji minister nobeni državi obljubljati posojil. To je en dokaz splošnega padca konsuma pod normalo. Včasih so si države izposojevale denar, da so z njim utrjevale svoje gospodarstvo. Izvozu denarja so sledila naročila blaga v upniških državah. Iz posojil se je oživljalo gospodarsko življenje držav in državne blagajne so bile polne. Danes pa vlada deficit v vseh državnih blagajnah, ker ni več tujih posojil. Večina držav je danes brez kredita. Kako pa naj daje katerokoli podjetje razvojne možnosti, če je brez kredita.

Prevelika socialna obremenitev rudarjev

V nedeljo je bil občni zbor Delavske zbornice, na kateri je poročal glavni tajnik zbornice Filip Uratnik o nekaterih splošno važnih gospodarskih vprašanjih. Tako je zlasti opozoril na popolno katastrofo, ki grozi rudarskemu socialnemu zavarovanju. Slovenski rudniki so izplačali za razne vrste socialnega zavarovanja lani skoraj 24 milijonov Din, dočim so znašale vse rudarske plače le 769 milijonov Din. Pri tem pa so naturalne dajatve že vštete, da je nerazmerje dejansko še bolj vpijoče. Na 6858, poleg tega večinoma le delno zaposlenih rudarjev, pride 3027 upokojencev, 859 otrok, 1281 vdov ter 115 brezposelnih in še ne upokojenih delavcev. 6858 rudarjev mora torej nositi breme za 6321 rentnikov. Posledica tega je, da ima glavna bratovska skladnica v Ljubljani vsak mesec 122.000 Din primanjkljaja in da bodo v nekaj letih izčrpane prav vse rezerve.

Nadalje je poročal o rudniških nesrečah, ki jih je v Sloveniji presenetljivo mnogo. Tako je bilo v l. 1925 pri 17.537 zavarovanih prijavljenih 19 smrtnih, 234 težkih in 2216 lažjih nezgod. Izdatki za zdravljenje so znašali 1.230.000 Din. Lani pa je bilo pri 10.564 zavarovanih 9 smrtnih, 142 težkih in 1668 lažjih nezgod, stroški za zdravljenje pa so znašali 278 milijonov Din. V devetih letih je bilo v Sloveniji

kontr. v p. Anton Reher, hišni posestnik in kavarnar Josip Šerec, trgovec Miha Vahtar, vsi v Mariboru ter Ivo Majerle, ravnatelj in posestnik v Ljubljani.

V nasprotju z državami brez kredita, pa so danes kapitali brez možnosti naložbe. Množino na svetu te zaviranega zlata cenijo na 35 milijard frankov. Kako visoka pa je šele vsota te zaviranega papirja!

Treba kapitalu preskrbeti možnost naložbe. To pa je mogoče le, če zopet zavladava v varnost, v politično in valutno varnost.

Glede valutne varnosti zavisi vse od anglosaskih držav. Stabilizacija funta in dolarja bi dala trgovini varnost, ki jo pogreša.

Težja pa je stvar s politično varnostjo. Pravijo, da si stojita danes nasproti dva bloka, ki sta danes le v diplomatskih odnosajih, ki pa bosta lepega dne v vse bolj kočljivih odnosajih. Ali je ta strah upravičen? Ali pa naj ima bolj prav zunanji minister dr. Beneš, ki je pred kratkim dejal, da se je mednarodni položaj zboljšal?

Gospodarska kriza je čisto odvisna od politike ter od moči, ki vodijo to politiko. Sredstva za odpravo krize so danes tu in milijarde so pripravljene za naložbe. Toda ljudje še niso prišli do tega, da bi spoznali, kako je vse odvisno od čute varnosti in da se ne more začeti ustvarjajoče delo kapitala, če ljudje ne vedo, kaj prinese jutrajšnji dan.

Problem konca svetovne gospodarske krize je mnogo manj problem financ, ko pa problem atmosfere, v kateri živi svet, zlasti pa, v kateri živi Evropa.

več smrtnih nesreč, kakor pa jih je zahtevala velika katastrofa v Kalknu. Glavni tajnik Uratnik je v svojem poročilu zahteval, da se dvigne strokovna naobrazba rudarjev in da se uvedejo poučni tečaji. Tudi nadzorstvo v rudnikih bi bilo treba izpopolniti.

Koncem seje je bil sprejet novi proračun Delavske zbornice. Proračun izkazuje 218 milijonov Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Od izdatkov je določenih za investicije, nabavke in naložbe 548.650 Din, za osebne izdatke 540.080 Din, za socialno politiko 286.000 Din, za kulturne namene 78.000 Din, dočim je ostalo namenjeno za druge manjše izdatke. Za novi proračun so glasovali vsi delegati razen krščansko-socialnih.

Že v 24 urah

barva, pleštra in kemično snai obleke, klobuke itd. Skrohl in svetilolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Poravnalno postopanje v zadevi trgovke Alojzije Dermote v Železnikih se ustavlja, ker ni nihče prišel k poravnalnemu naroku.

Končano je poravnalno postopanje v zadevah trgovca Jožefa Gašperja, trgovca v Murski Soboti in mizarja Antona Sajka v Mariboru.

RAZNO

Redni zračni promet iz Celovca v Ljubljano in nato na Sušak je bil v ponedeljek otvorjen.

Lastniki tvornice zlatnine in srebrnine v Gaberjih Pachiaff, Alojz in Ivan Knez so z avtomobilom zavozili v morje v tržaškem Velikem kanalu, kjer se je že pripetilo tako mnogo nesreč. Pachiaff in Alojz Knez sta pri tem izgubila življenje, dočim se je Ivan Knez rešil.

Naravni prirastek prebivalstva na Češkoslovaškem je znašal zadnje leto 82.000 ljudi, dočim je znašal v l. 1930 še 129.000 ljudi.

Štiri italijanski oficirji so bili od italijanskega vojaškega sodišča zaradi špionaže v korist neke tuje države obsojeni na po 15 let ječe.

Mesto Šangaj ima po zadnjem štetju skupno s francosko koncesijo 3.391.000 prebivalcev.

Obrestno mero nameravajo v Nemčiji znižati za pol odstotka.

Japonska vlada pripravlja nov volilni zakon, s katerim bo popolnoma odpravljen sedanji demokratični volilni red.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 30. junija objavlja med drugim: Izpremembe pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami. — Naredbo o prevažanju čebel na ajdovo pašo. — Izpremembe določil, po katerih se priznavajo banovinski prispevki za napravo gnojšč in gnojničnih jam. — Razglas o zbiranju in uporabi prispevka za pogozdovanje. — Razglas o preložitvi občinskih volitev v Lukovici in razpisu novih v Kropi. Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Zadnji tržni dan v sredo je bil zopet bolj živahen. Na sadnem trgu so od domačega sadja samo češnje, ki so ohranile staro ceno po 3 do 450 Din za kg. Z vzhodnih in južnih delov naše države pa je mnogo marelic, hrušk in verjetno je, da pride v kratkem na trg tudi grozdje, ker so ga v Mostarju že začeli prodajati. Jagod je še vedno na trgu precej in se prodajajo po 4 Din liter. Posebno mnogo pa je na trgu borovnic, ki se prodajajo po 150 Din liter. Za gobe še ni bilo prave sezone in se prodajajo jurčki še vedno po 4 Din merica. Prodaja se tudi že ribezen in sicer po 3 Din liter. Pri branejvcih so cene seveda nekoliko višje, a je blago vseskozi lepo. Marelice so po 4 do 8, breskve pa po 14 Din kg. Tudi zelenjadni trg je dobro založen. Novi krompir se je zopet pocenil in je že po 125 Din kg. Zelo lepe zeljnate glave so po 3 Din glava, kumare po 150 do 3 Din, paradižniki po 5 Din, stročji fižol po 4 do 5 Din, domača cvetača po 1 do 3 Din glava, salata pa po dinarju tri glavce. Jajca se navadno prodajajo po 18 jajc za 10 Din, pocenili pa so se piščanci, ki so se prodajali že po 8 do 12 Din.

Na sobotnem trgu je bilo manj živahno ko na tržni dan v sredo. Na sadnem trgu je bilo češenj manj, pojavila pa so se že jabolka, ki so najlepša po 7 Din kg. Na trgu je tudi že bilo prvo grozdje, ki se je prodajalo po 16 Din kg. Na zelenjadnem trgu se je pocenil domači stročji fižol, ki se prodaja že po 250 Din za kg. Jajca so se nekoliko podražila in so dajale kmetice za 10 Din samo 16 jajc.

Mariborski trg

Na trg z dne 28. junija je bilo prignanih 20 konj, 7 bikov, 98 volov, 310 krav in 20 telet; skupaj 455 glav živine.

Povprečne cene so bile te: debeli voli, 1 kg žive teže 350 do 4 Din, poldebili voli 2 do 3, plemenski voli 2 do 3, bikli za klanje 3 do 325, klavne krave debele 250 do 325, plemenske krave 250 do 350, krave za klobasarije 150 do 2, molzne krave 250 do 325, breje krave 250 do 325, mlada živina 375 do 4, teleta 4 do 450 Din.

Prodanih je bilo 311 glav, od teh 15 za izvoz v Italijo.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 8 do 10, II. 6 do 8, meso od bikov, krav, telet 5 do 6, telečje meso I. 10 do 12, II. 6 do 8, svinjsko meso sveže 10 do 15 Din.

Program Ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 4. julija: 12.15: Operni zbori v reproduc. glasbi — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, orkester Paula Godwyna igra (plošče) — 18.00: Radijski kvintet — 18.30: O verstvih (Fr. Terseglav) — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Literarna ura (Revidalni pregled, Anton Podbevšek) — 20.00: Klavirski koncert ge. Rusy s spremljevanjem orkestra — 20.45: Vokalni koncert Julija Betetta s spremljevanjem Radijskega orkestra — 21.30: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Vokalni jazz-ansambli (plošče).

Četrtek, dne 5. julija: 12.15: Slovenec, Srb, Hrvat za vedno brat in brat, (reprod. koncert vojaških godb) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, pesmi iz naših krajev (reproduciran vokalni koncert) — 18.00: Kresovanje v gor. planinah (Josip Vandot) — 18.30: Radijski orkester — 19.00: Plošče po željah — 19.30: Radijski orkester — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!